

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ

ΣΕΡΑΦΕΙΜ Μ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΡΤΗΣ

● Αυθεντικό το κείμενο της απόφασης του διορισμού του

● Ο Σεραφεΐμ Ξενοπούλος, υπήρξε μια ιστορική προσωπικότητα εις τον Μητροπολιτικόν Θρόνον της Άρτης, την δράσιν και το συγγραφικόν του έργον του οποίου τόσο λεπτομερειακά ανέπτυξε, εις το Ηπειρωτικόν ημερολόγιον του 1985, ο φίλος και ιστορικός συγγραφέας, Κωνστ. Δ. Στεργιόπουλος. Εθεωρήσαμεν όμως χρήσιμον, όπως εις την ανωτέρω εργασίαν προστεθεί και γίνει γνωστή και η απόφασις της Συνόδου του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως περί του διορισμού του εις την Μητρόπολιν Άρτης, την οποίαν εδώσαμεν και δημοσιεύεται στη συνέχεια.

Πέραν όμως αυτού, ένα άλλο πολύ σημαντικότερον στοιχείον, έρχεται εις φως για το συγγραφικόν έργον του. Ο Ξενοπούλος, πλην των μέχρι τώρα γνωστών έργων, «Δοκίμιον περί Άρτης και Πρεβέζης», και τινων άλλων ανεκδότων εργασιών, πληροφοριακού ιδίως χαρακτήρος, που περιέχονται εις τέσσαρας κώδικας με τους αριθμούς 2263, 2264, 2265 και 2266 εις το τμήμα χειρογράφων της Εθνικής Βιβλιοθήκης, έγραψε και άλλο ανέκδοτον και αυτό έργο το «Βίβλος ιερά η καλουμένη πνευματικὴ κήπος», Άρτα 1889, υπό Σεραφεΐμ Ξενοπούλου Μητροπολίτου Άρτης του Βυζαντίου. Και το μοναδικόν αυτό χειρόγραφον, άγνωστον πώς, ευρίσκειται εις την βιβλιοθήκην του Λένινγκραντ της Ρωσίας. Τούτο ανεκάλυψε ο κ. Λ. Βρανούσης, της Ακαδημίας Αθηνών, όταν κατά το 1977 επισκέφθη την βιβλιοθήκην και εξήτασε τους ανεκδότους καταλόγους και τα σχετικά δελτία εγγραφής ελληνικών έργων. Την ανακάλυψή του αυτή, σημειώνει εις το βιβλίον του «Ο Χρ. Χρηστοβασίλης στη Ρωσία» και εις σελίδα ανατύπου 307. Καλόν θα ήτο να αποκτήσει μια ημέρα, η Άρτα, μιαν φωτεινότερον φως του έργου που εγράφη στην Άρταν το 1889.

● Εις το Ηπειρωτικόν Ημερολόγιον του 1985 που εκδίδει κάθε χρόνο η Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών, εδημοσιεύθη αξιόλογος εργασία του φίλου ιστορικού Κ. Δ. Στεργιόπουλου, πλήρους βιογραφούσα την προσωπικότητα του τότε Μητροπολίτου Άρτης Σεραφεΐμ Ξενοπούλου. Είναι αληθές ότι κατά το παρελθόν, εκάθησαν εις τον Μητροπολιτικόν Θρόνον της Άρτης, φωτισμένοι και ικανοί ιεράρχαι, ποιημένοις του Χριστιανικού λαού αυτής, οι οποίοι και γενικότερα, την Εκκλησία ελάμπρυναν και το Έθνος εις κρίσιμους εποχάς εβοήθησαν. Ο Σεραφεΐμ Ξενοπούλος είναι μία από τις μορφές αυτές. Είχα την τύχην να ιδώ εις ιδιωτικὴν συλλογήν την επί περγαμνῆς απόφασιν διορισμού του Σ. Ξενοπούλου ως Μητροπολίτου Άρτης, της Συνόδου του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, και εθεώρησα σκόπιμον να την μεταφέρω εις τις στήλες της Αρτηνῆς Ευθύνης εις συμπλήρωσιν των βιογραφικῶν στοιχείων του ιστορικού ιεράρχου:

Σωφρόνιος Ελέω Θεοῦ Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και Οικουμενικός Πατριάρχης.

Ἄβρα ψυχῆς ζην σώμα αμύχανον· αὐτὴ γὰρ ἡ ε-
ργουσα και κινουσα τὴν μηχανὴν ταύτην, λόγους

αὐτοῦς της πανταχοῦ σοφίας συνδεθείσης της αὐλίας τη ὕλη: Ἐφ' ὧ και ἀπουσίας αὐτῆς νεκρὸν μένει τοῦτο τὸ παρὸν σαρκίον και τη φυσικὴ φθορὰ παραδίδοται· τον αὐτὸν δη τρόπον και επαρχία, Αρχιερεὺς χωρὶς νεκρὸν μένει πνευματικῶς και ἀνεύρητος, του ἐμψυχούντος αὐτὴν θείου λόγου στερουμένη· το θεόδοτον γὰρ τοῦτο της υψηλῆς Αρχιερωσύνης αξίωμα το ἀποκαθίστων τον ἀνθρώπον υπὲρ ἀνθρώπων, το ἐπὶ γῆς ἀπεικόνισμα της ἐπουρανίας ἱεραρχίας, ἐστὶν ἡ ψυχὴ του συστήματος των πιστῶν, ζωογονουσα αὐτοὺς διὰ των δαυλιεστάτων ἐκχύσεων των χαρισμάτων του Παναγίου και τελεταρχικῶ πνεύματος και γη-
σιούς υιοὺς φωτὸς ἀναδεικνύουσα δια του ἱεροῦ κηρύγματος της θείας διδασκαλίας και των υψηλῶν μυστηρίων. Οὕτως οὖν ἀναγκαίως οὕσης της Αρχιερωσύνης ἐκάστης των ἐκκλησιῶν προς συντήρησιν αὐτῶν, ἡ Μετρίότης ἡμῶν, νεύμασιν ἀνεξίτητοις της ἀνωτάτης θείας Προνοίας, λαχούσα διέπειν το παγκόσμιον σύνταγμα των πιστῶν ἀπὸ της υψηλότητος ταύτης περιωπῆς του ἀγιωτάτου ἀποστολικῶ, πατριαρχικῶ και οἰκουμενικῶ θρόνου, ἰδούσα την Ἀγιωτάτην Μητρόπολιν της επαρχίας Άρτης, ἐστερημένην μείνασαν ἀρχιερατικῆς Ἐπισκοπείας, ἀτε δια του ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος του κυρίου Σωφρονίου, διὰ ψήφων κανονικῶν και συνοδικῆς ἐπιλογῆς, μετατιθέντος και προβιβασθέντος εις τον θρόνον της Ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Ἀμασειας, πᾶσαν φροντίδα κατεβάλετο ἐπιστήσασθαι αὐτῇ του ἀξίως ἀναδεχόμενον τὴν Ἀρχιερατικὴν διακυβέρνησιν και πνευματικὴν ἐπίσκοπιν της Ἀγιωτάτης αὐτῆς Μητροπό-
λεως.

Και δη κελεύετε και ἀδεία ἡμετέρα Πατριαρχικῆ συνελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῶ του Ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου του τροπαιοφόρου οἱ τὴν Σύνοδον συγκροτούντες ἱερώτατοι Αρχιερεῖς και υπέρτιμοι, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ και συλλειτουργοὶ της ἡμῶν Μετρίότητος, ο Εφέσου κύριος Παῖσιος, ο Ηρακλείας κύριος Πανάρετος, ο Ἀμασειας κύριος Σωφρόνιος, ο Πρόεδρος Καρπάθου κύριος Μεθόδιος, ο Λαρίσης κύριος Στέφανος, ο Μυτιλήνης κύριος Μελέτιος, ο Μελενίκου κύριος Διονύσιος, ο Καστορίας κύριος Νικηφόρος, ο Ρασκοπρεσαινης κύριος Μελέτιος, ο Γρεβενῶν κύριος Ἀγάπιος, ο Σισανίου κύριος Μελέτιος και ο Βελισσοῦ κύριος Ἀνθίμος και ψήφους κανονικὰς προβαλόμενοι, ἐξελέξαντο και προέκριναν τὴ χάριτι του παναγίου και τελεταρχικῶ πνεύματος των ἄλλων υ-
ποψηφίων του Θεοφιλέστατου Ἐπίσκοπον Ἀργυρουπόλεως κύριον Σεραφεΐμ Αρχιερεῶ κόσμιον και σεμνότητι ἠθῶν διαπρέποντα, νουνεχῆ, παιδεία τε ἀποχρόση κεκοσμημένον και τα θεία διδάγματα και ἐντάλματα μεμελετηκότα, πείραν τε ἔχοντα των ἐκκλησιαστικῶν υποθέσεων και νομίμων και ἐν ἐνὶ λόγῳ γνωστὸν ὑπάρχοντα και δόκιμον τὴ ἐκκλησία καιδυνάμενον τὴ του Θεοῦ συνάρσει ποιμάνει Θεαρέστως και Θεοφιλῶς το ἐμπιστευθὲν αὐτῷ θεολογικὸν ποιμνίον και εις νομὰς σωτηριῶν ποδογητήσαι της Ευαγγελικῆς Πολιτείας· τούτων ἐνεκα συνοδικῶς προεκρίθη διορισθῆναι εις τὴν διαληφθεῖσαν μητρόπολιν Άρτης. Οὗτος τοῖν νόμος και κανονικὸς Μητροπολιτικῆς κατέστη της Ἀγιωτάτης ταύτης Μητροπόλεως και προστάτης ἀνεδείχθη πνευματικὸς συμπάσης, της Επαρχίας ταύτης και κύριος και ἐξουσιαστής πάντων των της Μητροπόλεως ταύτης πραγμάτων. Οφείλει οὖν ο διαληφθεὶς οὗτος ἱερώτατος

Ἀπ' τον Δημ. Φ. Καρατζένη

Μητροπολιτῆς Άρτης υπέρτιμος και ἐξαρχος πάσης Αἰτωλίας κύριος Σεραφεΐμ, ἀπελθεῖν εις τὴν θεόθεν κληρωθείσαν αὐτῷ Μητρόπολιν ταύτην και ἐπιλαβῆσθαι αὐτῆς ἐντρεχῶς και σπουδαίως ὡς γνήσιος αὐτῆς ποιμὴν και Αρχιερεὺς, εὐλογεῖν τε και ἀγαθίζειν τους ἐν αὐτῇ χριστιανούς· και πάντα τα Αρχιερατικὰ ἐκτελεῖν μετὰ και της ἐπὶ του ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως Κληρικῶς και ἀναγνωστάς σφραγίζειν, Μοναχούς και Μοναζούσας κείρειν, υποδιακόνους και διακόνους χειροτονεῖν και εις τὴν των πρεσβυτέρων προάγειν ἀξίαν τους ὄντας ἱκανούς και ἀξίους, πνευματικῶς τε πατέρως τους ἀρμοδιωτέρους ἐγκαθησάτω, δι' ἰδίῳ ἐνταλτηρίῳ και θείου Ναοῦς καθιερόν ἐπὶ σταυροπηγίῳ ἰδίῳ και διδάσκειν και νοθετεῖν ταις ἐν αὐτῇ χριστιανούς πάντα τα ψυχοφελῆ και σωτήρια διδάγματα και ἐντάλματα, ποιῶν τε και διδάσκειν αὐτὰ, τα πάντα τοῖς πᾶσι γενόμενος, ἵνα τους πάντα ἡ γε τους κλείνας κερδίση κατὰ τον ουρανοβάμονα θεῖον Ἀπόστολον και προσάξη Χριστὸν καθαρούς και ἀμώμους. Καρποῦσθαι δε και λαμβάνειν τὴν τε ἀνήκουσαν αὐτῷ ὠρισμένην Αρχιερατικὴν εἰσησιν ἐπιχορηγήσιν και τας τυχεράς Αρχιερατικὰς ἀπολαύσας τὰς ὑπὸ του κανονισμοῦ τεταγμένας και προαιρετικὰς και τα πάντα ἄλλα ἐκτελεῖν, ὅσα τοῖς Αρχιερεῦσιν ἀνήκει. Οφείλουσι δε και πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀγιωτάτῃ ταύτῃ Μητροπόλει ὑποκείμενοι και διατελούντες ἐντμήτοισι Κληρικῶ ἐνλαβεστάτοι Ἱερεῖς, οσιώτατοι Καθηγούμενοι, των Ἱερῶν Μοναστηρίων, Ἱερομόναχοι και Μοναχοὶ, τιμωτάτοι Πρόκριτοι και Γέροντες και Προεστώτες και το λοιπὸν χριστεπώνυμον πλήρομα πάσης τάξεως και ἡλικίας και καταστάσεως ἀπονέμειν τὴ αὐτοῦ ἱερότητι πᾶσαν τιμὴν και ἐυλάβειαν, δεξίωσιν και φιλοφροσύνην και υπείκειν και υποτάσσεσθαι αὐτῷ ὡς γνήσιῳ αὐτῶν ποιμῆνι και κυριάρχη· και παρέχειν και δίδοναι αὐτῷ εὐγνωμόνως τε προθύμης συν τῇ ὠρισμένην ε-
τησίῳ ἀρχιερατικῇ αὐτοῦ ἐπιχορηγήσιν και πάντα τα ἀνήκοντα αὐτῷ ἐκκλησιαστικὰ εἰσοδήματα και δικαιώματα, τα ὑπὸ του κανονισμοῦ ὡς εἰρηται τεταγμένα, μνημονεῖν τε του κανονικῶ αὐτοῦ ὀνόματος ὡς νενομίσται ἐν πάσαις ταις ἱεραῖς τελεταῖς και ἀκολουθιαῖς και συντρέχειν και βοηθεῖν αὐτῷ ἐν ταις ἐκκλησιαστικαῖς αὐτοῦ χρεῖαις και υποθέσεσι και οὐδὲν αὐτῷ ἀντιφερόμενοι ἢ ἐναντιούμενοι ἀνομώμως· ἡ γὰρ προς τὴν αὐτοῦ Ἱερότητα γενόμενῃ και ἀποδιδόμενη τιμῇ και ἐυλάβεια ὑπακοῆς και εὐπειθείας, δεξίωσις και φιλοφροσύνη ἢ τανατία τούτης προς ἡμᾶς και εις Θεὸν μάλιστα αὐτὸν ἀναφέρεται οὐ τῶπον οἱ Αρχιερεῖς ἐπὶ γῆς μη ἐπισώζουσιν. Ἐπὶ γοῦν τούτοις ἅπασιν ἀπολυθείσα και ἡ παρούσα ἡμετέρα πατριαρχικῇ ἐν μεμβράνοισι πράξις δίδεται τῷ διαληφθέντι Ἱερωτάτῳ Μητροπολιτῇ Άρτης, υπέρτιμῃν και ἐξάρχῳ πάσης Αἰτωλίας, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶ ἀδελφῶ και συλλειτουργῶ της ἡμῶν Μετρίότητος κυρίῳ Σεραφεΐμ, εις μόνιμον παράστασιν και διηνεκῇ τὴν ἀσφάλειαν.

Ἐν ἐτει σωτηρίου χιλιοστῷ Οκτακοσιοστῷ ἐξηκοστῷ τετάρτῳ κατὰ μῆνα Ἰανουάριον, ἐπισημῆσεως Ζ.

Σωφρόνιος Ελέω Θεοῦ Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και Οικουμενικός Πατριάρχης.

Μέγας Λογοθέτης